

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobců: a) A.M.I spol. s r.o.**, se sídlem Bořivojova 50, Praha 3, **b) Mgr. M. M. a c) Mgr. B. M.**, všech zastoupených Mgr. Lumírem Veselým, advokátem se sídlem Malá Štěpánská 9, Praha 2, **proti žalovanému: Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 3. 2007, č. j. S-MHMP 27720/2007/OST/Ch/Cc, za účasti osob zúčastněných na řízení **a) Čertův Vršek s.r.o.**, se sídlem Husova 240/5, Praha - Staré Město, zastoupená JUDr. Ondřejem Kuchařem, advokátem se sídlem Široká 36/5, Praha 1, **b) L. H. a c) P. H.**, oba zastoupení Mgr. Lukášem Zscherpem, advokátem se sídlem Lochotínská 18, Plzeň, **d) B. My.**, a **e) D. D.**, ve věci umístění stavby, o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení a) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 4. 2008, č. j. 11 Ca 99/2007 – 76,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Osoba zúčastněná na řízení a) **j e p o v i n n a z a p l a t i t** žalobcům na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 7 069 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich zástupce Mgr. Lumíra Veselého, advokáta se sídlem Malá Štěpánská 9, Praha 2.
- III. Osoba zúčastněná na řízení a) **j e p o v i n n a z a p l a t i t** osobám

zúčastněným na řízení b) a c) na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 3 960 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich zástupce Mgr. Lukáše Zscherpa, advokáta se sídlem Lochotínská 18, Plzeň.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se osoba zúčastněná na řízení a) (dále též „stěžovatel“) domáhá zrušení rozsudku Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“) ze dne 17. 4. 2008, č. j. 11 Ca 99/2007 – 76, kterým tento soud zrušil rozhodnutí žalovaného (dále též „správní orgán“) ze dne 5. 3. 2007, č. j. S-MHMP 27720/2007/OST/Ch/Cc, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Uvedeným rozhodnutím žalovaného bylo změněno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 8, odboru výstavby (dále též „správní orgán prvního stupně“ či „prvostupňový správní orgán“), ze dne 31. 10. 2006, č. j. OV/2004/3493/Peš, Hrn, a to tak, že jako poslední bod podmínky č. 8 byl doplněn text: *„návrh technického opatření k zamezení pronikání radonu z podloží do vnitřního prostředí budovy podle čl. 4.4. normy ČSN 73 0601 – Ochrana staveb proti radonu v podloží.“* Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně byla: 1) povolena výjimka z ust. čl. 8 odst. 8 vyhlášky č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy, o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vyhláška o OTPP“), spočívající ve snížení vzdálenosti oken obytných místností od kraje vozovky ze 3m na 2m pro umístění stavby nazvané „Obytný soubor Čertův vršek“ v k. ú. Libeň; 2) umístěna stavba nazvaná „Obytný soubor Čertův vršek“ v k. ú. Libeň, Praha 8, na pozemcích parc. č. 1963/2, 1963/3, 2119/1, 2128, 2129, 2175/2, 3821, 3823/1, 3823/3, 3824, 3825/3, 3827 v k. ú. Libeň tak, že se umísťuje stavba „Bytových domů označených jako A, B, C, D, E“ (pozemky parc. č. 2128, 2129 v k. ú. Libeň), včetně přípojek kanalizace, vody, plynu, elektro, slaboproudu a veřejného osvětlení (pozemky parc. č. 2128, 2129, 2175/2, 3821, 3823/1, 3823/3, 3824, 3825/3, 3827 v k. ú. Libeň) a napojení vjezdu na komunikaci (pozemky parc. č. 2119/1 a 2129 v k. ú. Libeň).

Jako právní důvody kasační stížnosti stěžovatel uvedl důvody obsažené v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel namítá, že „žalobci nevyužili k námitkám opravných prostředků ve správním řízení a jimi uplatněný důvod správní žaloby tak nebyl přípustný“. Podle stěžovatele žalobci námitku blízkosti stavby sice uvedli v prvním stupni správního řízení, v odvolání již však nikoliv. Městský soud takový postup omlouvá tím, že žalobci vedle toho tvrdili, že jsou vlastníky pozemku, na kterém má právě tato zeď stát a když tedy uplatnili námitku, že zeď stojí na jejich pozemku, nemohli současně tvrdit, že stojí na hranici pozemku. Stěžovatel se domnívá, že takové vysvětlení nemůže obstát právě proto, že žalobci v každém stupni správního řízení tvrdili něco jiného. Ve stupni prvním, že objekt je „nalepen“ na jejich pozemek, ve stupni

druhém, že stojí na jejich pozemku. Každá z obou námitek byla uplatněna pouze v jednom stupni řízení, přičemž námitka městským soudem následně akceptovaná byla uplatněna pouze v prvním stupni správního řízení a nikoliv při odvolání. Podle názoru stěžovatele je podstatná rovněž skutečnost, že tato námitka byla žalobci vznesena v době, kdy již podali určovací žalobu příslušnému soudu a již tehdy tedy jejich námitka byla v rozporu s tvrzením uvedeným v této civilní žalobě. Nic jim proto nebránilo, aby stejnou námitku uplatnili v odvolání. To, že zvolili cestu účelového tvrzení o vydržení, které se nakonec ve světle soudních rozhodnutí ukázalo jako neudržitelné, sice způsobilo průtahy ve správním řízení, avšak zároveň se tím zbavili možnosti tvrdit stejnou námitku v obou stupních správního řízení a následně ve správní žalobě. Stěžovatel je přesvědčen, že v důsledku shora uvedené vady napadeného rozsudku nedošlo k odmítnutí správní žaloby, ač se tak stát mělo. Stěžovatel dále namítá nepřezkoumatelnost rozhodnutí městského soudu, když napadeným správním rozhodnutím nevytkl ani nezákonnost ani vady předcházejícího řízení. Pouze tyto dva důvody přitom mohou vést ke zrušení správního rozhodnutí a jejich výslovné uvedení je podle některých autorů dokonce povinnou náležitostí rozsudku. Stěžovateli tak nezbývá, než spekulovat, že městský soud svým rozsudkem zrušenému rozhodnutí správního orgánu vytkl rozpor s ust. § 8 vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 137/1998 Sb.“), resp. s ust. čl. 8 vyhlášky o OTHP, resp. s ust. § 25 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 501/2006 Sb.“). Pokud totiž městský soud konstatuje, že „pravidlem musí být možnost údržby stavby z pozemku ...“, zřejmě tím přejímá ze žaloby citaci části textu výše uvedených vyhlášek o tzv. „odstupových vzdálenostech“, s nimiž zřejmě mají být soudem zrušená rozhodnutí v rozporu. K oprávněnosti tohoto předpokládaného závěru stěžovatel uvádí, že městský soud založil své rozhodnutí na nijak nedoložených tvrzeních žalobců, aniž by zjistil skutečný stav. Tvrzení žalobců o tom, že „objekt má stát přímo na hranici pozemku“ a že „jej nelze udržovat“, vzal městský soud bez dalšího za prokázaná a zřejmě si z nich pro sebe odpověděl nejen na to, jak blízko hranice pozemku žalobců má být zeď vybudována, ale také zda a jaká údržba má ve vztahu k této zdi v budoucnu probíhat a konečně i na to, zda právě takovou údržbu bude možné provádět z prostoru mezi hranicí pozemku a zdí. Stěžovatel namítá, že s tímto zásadním důkazním nedostatkem se městský soud v odůvodnění rozsudku ani netají a nevyjasnění této skutkové otázky výslovně zmiňuje. Současně a tedy v rozporu se zásadou, že rozhodnutí soudu musí vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci, přitom činí skutkový závěr, že zeď stojí na hranici pozemku žalobců, že ji bude nutné „udržovat“ a že odstup od hranice uvedeného pozemku tuto údržbu neumožní. Stěžovatel má ovšem za to, že napadené řešení je ve skutečnosti zcela v souladu se zákonem, resp. shora citovanými vyhláškami, a že toto řešení vyplývá z dokumentace předložené stěžovatelem ve správním řízení. K usnadnění orientace Nejvyššího správního soudu o těchto otázkách přikládá

stěžovatel souhrnné vyjádření architektonické kanceláře, která uvedená řešení navrhla a připravila. Stěžovatel se dále domnívá, že i kdyby byli žalobci svá tvrzení o porušení pravidla o „odstupových vzdálenostech“ doložili, což ovšem neučinili, neunesli tedy důkazní břemeno, samotná skutečnost, že městský soud tyto otázky vůbec posuzoval, znamená, že se pustil do posuzování věcných otázek, což správnímu soudu nepřislší, a poskytl tak žalobci komfort třetího stupně správního řízení. Stěžovatel v této souvislosti poukazuje na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze zn. 5 A 98/98 (SJS 888/2001), kde se vymezuje při zkoumání zákonnosti okruh těch otázek, které soud může zkoumat, a důrazně se přitom rozlišuje moc správní a soudní. S ohledem na výše uvedené navrhl stěžovatel odmítnutí žaloby pro nepřípustnost, případně zrušení rozsudku městského soudu a vrácení věci tomuto soudu zpět k dalšímu řízení.

Žalobci ve vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 21. 7. 2008 odmítají názor stěžovatele, neboť mají za to, že napadený rozsudek je přezkoumatelný, netrpí nezákonností a městský soud vycházel ze skutkového stavu, který má oporu v soudním i správním spisu. Žalobci se dále podrobně věnují otázce doručování a zastávají názor, že doručování veřejnou vyhláškou bylo v daném případě neefektivní a dokonce nezákonným postupem. Žalobci mají za to, že námitku blízkosti stavby uvedli jak v prvním stupni správního řízení, tak v odvolání, přičemž odkazují na své Doplnění odvolání. Rovněž odmítají, že by jejich námitka byla v rozporu s tvrzením uvedeným v civilní žalobě a že jejich tvrzení o vydržení jejich vlastnického práva bylo ryze účelové. V této souvislosti odkazují na odůvodnění rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 10. 10. 2007, č. j. 25 C 260/2006 – 172, o vyklizení nemovitosti, ve kterém byl stěžovatel v postavení žalobce a žalobci byly stranou žalovanou. V předmětném rozhodnutí se jmenovaný soud vyjadřoval k otázce vzniku držby v dobré víře s uvedením relevantní judikatury Nejvyššího soudu České republiky. Podle žalobců rovněž není napadené rozhodnutí městského soudu nepřezkoumatelné, neboť podle jejich názoru spatřuje městský soud vady řízení ve způsobu doručování veřejnou vyhláškou a další nezákonnost spatřuje v nezákonném omezení vlastnického práva žalobců jako vlastníků sousedních nemovitostí, kteří by museli strpět omezení spočívající v tom, aby bylo potencionálnímu vlastníkovi Obytného souboru Čertův vršek umožněno udržovat část tohoto souboru (betonovou zeď garážového objektu), když jediná možnost údržby by byla právě z pozemku žalobců. Žalobci jsou dále přesvědčeni, že městský soud si ke svým skutkovým zjištěním opatřil dostatek důkazů a odkazují zejména na městským soudem provedené důkazy – Výpis z katastru nemovitostí LV č. 7039 a na „Zastavovací studii“ Obytného souboru Čertův vršek, ze kterých jednoznačně vyplývá, že Obytný soubor Čertův vršek by bezprostředně sousedil s jejich pozemkem. Žalobci poukazují na to, že tyto skutečnosti nejen tvrdili, ale také navrhovali důkazy směřující k tomu, aby tato tvrzení byla prokázána, především navrhovali provedení důkazu spisem Stavebního odboru Úřadu městské části Praha 8, který obsahoval „Zastavovací studii“ Obytného souboru Čertův vršek, k níž

se stěžovatel vyjadřoval. Žalobci mají za to, že stavba Obytného souboru Čertův vršek mimo jiné přímo ohrožuje nerušený výkon jejich vlastnických práv. Proto navrhli, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl a přiznal žalobcům právo na náhradu nákladů řízení.

Osoby zúčastněné na řízení b) a c) se v podání ze dne 28. 7. 2008 rovněž vyjádřily ke kasační stížnosti stěžovatele. Zejména konstatovaly, že nejsou toho názoru, že by výslovné uvedení toho, zda napadená správní rozhodnutí trpí nezákonností či vadami řízení, mělo být obligatorní náležitostí rozsudku. Takový závěr považují za projev formalismu a nevyplývá podle nich ani ze žádného zákonného ustanovení. Osoby zúčastněné na řízení b) a c) se domnívají, že právní názor městského soudu je v napadeném rozsudku zmíněn jednoznačně, když soud své odůvodnění opírá o teleologický výklad ust. § 135 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), a konstatuje, že toto ustanovení má v zákoně zcela jiný účel a pouhý odkaz na toto ustanovení ještě neznamena, že správní orgán může automaticky rezignovat na zajištění údržby umísťované stavby z vlastního pozemku. Podle nich se tedy nelze ztotožnit s myšlenkou, že na základě tohoto ustanovení povolí stavební úřad stavbu na hranici pozemku, neboť je zřejmé, že její případná kontrola či oprava plynoucí mimo rámec stavebního zákona bude omezovat garantované vlastnické právo majitele sousedního pozemku, čímž dojde k porušení čl. 11 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), protože zásah do vlastnického práva nebude zajisté proporcionální k zamýšleným následkům. Osoby zúčastněné na řízení b) a c) jsou proto přesvědčeny, že v dané věci je nutno vycházet z teleologického výkladu ust. § 135 odst. 1 stavebního zákona, jakož i výkladu ústavně-konformního. Úkolem právní úpravy by tak mělo být předcházet případným soudním sporům. Proto navrhli, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl a přiznal jim právo na náhradu nákladů řízení včetně nákladů právního zastoupení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí městského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Pro nezákonnost zruší soud napadené rozhodnutí i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil.

Podle ust. § 135 odst. 1 stavebního zákona pro uskutečnění stavby nebo její změny a pro provedení nezbytných úprav, udržovacích nebo zabezpečovacích prací a pro odstranění stavby a informačních, reklamních a propagačních zařízení může stavební úřad uložit těm, kteří mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům či stavbám, aby trpěli provedení prací ze svých pozemků nebo staveb.

Podle ust. § 140 stavebního zákona není-li výslovně stanoveno jinak, vztahují se na řízení podle tohoto zákona obecné předpisy o správním řízení.

Podle ust. § 59 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), přezkoumá odvolací orgán napadené rozhodnutí v celém rozsahu; je-li to nutné, dosavadní řízení doplní, popřípadě zjištěné vady odstraní.

Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení stížní námitky, která se týká stěžovatelem tvrzené nepřezkoumatelnosti rozhodnutí městského soudu.

Z judikatury zdejšího soudu týkající se otázky nepřezkoumatelnosti rozhodnutí městského soudu stojí za připomenutí rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval následující. *„Za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. ... Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je založena na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.“*

V souzené věci je však z kasační stížností napadeného rozhodnutí městského soudu patrné, jak tento soud v jím projednávané věci rozhodl (žalobou napadené rozhodnutí správního orgánu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení), jsou odlišitelné jednotlivé části rozhodnutí, tj. výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku, a rovněž účastníci řízení jsou jasně vymezeni. V daném případě proto nelze hovořit o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí městského soudu pro nesrozumitelnost ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Pokud v této souvislosti stěžovatel namítá, že městský soud nevytkl napadeným správním rozhodnutím ani nezákonnost ani vady předcházejícího řízení, je patrné, že tato jeho námitka směřuje proti nepřezkoumatelnosti rozhodnutí městského soudu pro nedostatek důvodů a Nejvyšší správní soud k ní uvádí následující.

Zdejší soud souhlasí se stěžovatelem, že městský soud v napadeném rozhodnutí výslovně nepodřadil důvody pro zrušení rozhodnutí správního orgánu pod nezákonnost nebo pod vady řízení ve smyslu ust. § 78 odst. 1, věty první, s. ř. s. I přes tento ryze formální nedostatek je však podle Nejvyššího správního soudu

z rozsudku městského soudu zřejmé, z jakých důvodů tento dospěl k závěru o důvodnosti podané žaloby a proč přistoupil ke zrušení rozhodnutí správního orgánu (viz zejména str. 5, 6 a 8 rozsudku městského soudu). Bylo by jistě vhodné, aby městský soud důvody svého rozhodnutí výslovně podřadil pod zákonné důvody podle ust. § 78 odst. 1, věty první, s. ř. s., avšak to, že tak neučinil, nemůže podle Nejvyššího správního soudu způsobovat nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Takovýto přístup by v konečném důsledku vedl k přílišnému formalismu, který je jako takový odmítán i Ústavním soudem (viz například nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 1. 2000, sp. zn. III. ÚS 236/99, <http://nalus.usoud.cz>).

Ačkoliv převážnou část žalobních námitek označil městský soud za nedůvodnou, zaujal v případě námitky týkající se nemožnosti údržby objektu „Obytný soubor Čertův vršek“ z důvodu jeho umístění přímo na hranici pozemku žalobců zcela opačný názor a tuto žalobní námitku shledal důvodnou. Městský soud se především neztotožnil se způsobem, jakým se s námitkou nedostatečného odstupu stavby a s tím spojenou nemožností údržby vypořádal prvostupňový správní orgán, když s odkazem na ust. § 135 odst. 1 stavebního zákona toliko konstatoval, že údržba opěrné zdi je možná ze sousedních pozemků. Takové odůvodnění považoval městský soud za nedostatečné. Podle městského soudu nepostačoval odkaz na existenci uvedeného ustanovení k tomu, aby bylo lze již ve fázi územního řízení zcela rezignovat na zajištění údržby umísťované stavby z vlastního pozemku, jmenovaný soud mimo jiné upozornil, že prostřednictvím citovaného ustanovení by neměly být vytvářeny situace, kdy je postup podle uvedeného ustanovení jedinou možností a nezbytností. Městský soud současně vytkl prvostupňovému správnímu orgánu, že odůvodnění jeho rozhodnutí neobsahuje žádné zdůvodnění, o údržbu jakého druhu se případně může vzhledem k charakteru stavby jednat, nakolik může tato údržba ovlivnit poměry na sousedním pozemku a zejména, proč má prvostupňový správní orgán za to, že stavbu je třeba umístit právě na hranici pozemku a jiné umístění není možné. S ohledem na shora uvedené proto Nejvyšší správní soud konstatuje, že z předestřené argumentace městského soudu je patrné, že tento zrušil rozhodnutí správního orgánu z důvodu vady řízení, konkrétně pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

V návaznosti na výše uvedené proto nemusí stěžovatel nikterak spekulovat o důvodech zrušení rozhodnutí správního orgánu. Ostatně, jak vyplývá ze shora předestřené, stěžovatelem dovozovaný nesoulad napadeného rozhodnutí správního orgánu s ust. § 8 vyhlášky č. 137/1998 Sb., resp. s ust. čl. 8 vyhlášky o OTPP, resp. s ust. § 25 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb., nebyl městským soudem v kasační stížnosti napadeném rozhodnutí posuzován, a proto ani nemohl být důvodem zrušení rozhodnutí správního orgánu. S ohledem na výše uvedené proto zdejší soud neshledal tuto stížní námitku důvodnou.

Stěžovatel dále namítá, že námitku blízkosti stavby sice žalobci uvedli v prvním stupni správního řízení, v odvolání již však nikoliv, jimi uplatněný důvod správní žaloby tak nebyl přípustný a městský soud měl podanou žalobu odmítnout.

Vzhledem ke skutečnosti, že v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 4. 1996, č. j. 7 A 11/94 – 32, Judikatura v právu životního prostředí 1990 – 1999, č. II/G/9, byla řešena stěžovatelem nastíněná otázka, považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné na něj odkázat, neboť neshledal důvod odchýlit se od závěrů v něm uvedených. Jmenovaný soud v daném rozhodnutí „vyšel z toho, že v žalobě podle části páté, hlavy druhé, o. s. ř. jsou přípustné nové právní námitky neuplatněné v průběhu správního řízení. Správní soudnictví poskytuje ochranu fyzickým a právnickým osobám, do jejichž subjektivních práv bylo zasaženo nezákonným rozhodnutím. Pokud se tak stalo rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ve správním řízení, je na účastníku, aby se nápravy domáhal především řádným opravným prostředkem, tj. odvoláním. Proto ustanovení § 247 odst. 2 o. s. ř. stanoví, že u rozhodnutí správního orgánu vydaného ve správním řízení je předpokladem postupu podle části páté, hlavy druhé, o. s. ř., aby šlo o rozhodnutí, jež po vyčerpání řádných opravných prostředků, které jsou pro ně připuštěny, nabylo právní moci. Judikatura vychází z toho, že tímto předpokladem je, že odvolání podal právě žalobce (s výjimkou případů, kdy do práv žalobce bylo zasaženo až rozhodnutím správního orgánu druhého stupně, kterým bylo prvoinstanční rozhodnutí k odvolání jiného účastníka změněno). Ani z toho však nevyplývá, že by žalobce mohl v žalobě uplatnit jen ty námitky, které uplatnil v odvolání či v dalším průběhu odvolacího řízení. Správní orgán, který rozhoduje o odvolání, je totiž povinen přezkoumat napadené rozhodnutí v celém rozsahu (§ 59 odst. 1 správního řádu), přičemž není vázán důvody uváděnými odvolatelem. Správní orgán je tedy povinen nezákonné rozhodnutí podle okolností případu buď jen zrušit, nebo zrušit a věc vrátit správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání, anebo rozhodnutí změnit (§ 59 odst. 2 a 3 správního řádu); to i tehdy, pokud účastník řízení své odvolání nezdůvodnil vůbec a nebo v něm uvedl jen nepodstatné (nerozhodné) argumenty. Vzhledem k této povinnosti správního orgánu nemůže mít samotné nevyužití práva (nikoli povinnosti) účastníka uplatnit určité námitky ve správním řízení za následek, že by rozhodné právní námitky již uplatnit v žalobě nemohl a ve svém důsledku (kdy soud následně nemůže přezkoumávat rozhodnutí nad rámec v žalobě uplatněných důvodů) by v uvedeném případě se dokonce již úspěšně nemohl ve správním soudnictví domoci zrušení nezákonného rozhodnutí správního orgánu. Proto se soud zabýval i shora uvedenou první námitkou žalobce.“

A tak tomu bylo i v nyní projednávané věci, když městský soud posuzoval žalobní námitku týkající se nemožnosti údržby objektu „Obytný soubor Čertův vršek“, přestože tato nebyla žalobci uplatněna v odvolání. Nevyužití práva žalobců uplatnit tuto námitku v odvolání proti rozhodnutí prvostupňového správního orgánu totiž nemůže mít za následek nemožnost uplatnění této námitky v následné žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, a to vzhledem k povinnosti správního orgánu přezkoumat v souladu s ust. § 59 odst. 1 správního řádu zákonnost

napadeného rozhodnutí prvostupňového správního orgánu v celém rozsahu, tj. v částech rozhodnutí odvoláním napadených i nenapadených (shodně viz nález Ústavního soudu ze dne 14. 10. 1999, sp. zn. III. ÚS 35/99, publikovaný pod č. N 141/16 SbNU 57). V daném případě to především znamenalo povinnost správního orgánu posoudit, zda je odůvodnění prvostupňového správního orgánu ve vztahu k uplatněné námitce účastníků řízení (tj. žalobců) o umístění stavby odkazující toliko na ust. § 135 odst. 1 stavebního zákona dostatečné. Skutečnost, že správní orgán odvoláním napadené rozhodnutí prvostupňového správního orgánu v této části potvrdil a obě rozhodnutí tak tvoří jeden celek, znamená, že tuto nezákonnost neodstranil, čímž zatížil rovněž své rozhodnutí vadou spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

Pokud městský soud v této souvislosti dovozoval tuto žalobní námitku z námítky žalobců uplatněné v odvolání, jež se vztahovala k nevyřešeným vlastnickým vztahům k části pozemku, na kterém byla stavba umístěna, byl takový postup s ohledem na výše uvedené nadbytečný.

Na základě shora citovaného považuje Nejvyšší správní soud další úvahy stěžovatele související se žalobci podanou určovací žalobou za bezpředmětné a neztotožňuje se s touto námitkou stěžovatele.

Jestliže stěžovatel v závěru kasační stížnosti namítá, že městský soud vzal bez dalšího za prokázané tvrzení žalobců o tom, že „objekt má stát přímo na hranici pozemku“ a že „jej nelze udržovat“, a zřejmě si z nich pro sebe odpověděl nejen na to, jak blízko hranice pozemku žalobců má být zeď vybudována, ale také zda a jaká údržba má ve vztahu k této zdi v budoucnu probíhat a konečně i na to, zda právě takovou údržbu bude možné provádět z prostoru mezi hranicí pozemku a zdí, svědčí to o zjevném nepochopení závěrů městského soudu obsažených v napadeném rozhodnutí ze strany stěžovatele.

Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že to byl prvostupňový správní orgán, který otevřel otázku údržby umísťovaného objektu ze sousedních pozemků, když v odůvodnění svého rozhodnutí ve vztahu k námitce účastníků řízení o umístění stavby (žalobců), že „není zachován odstup stavby – stěny příjezdového tunelu od hranice sousedního pozemku a tím neumožní její údržbu“ s odkazem na ust. § 135 odst. 1 stavebního zákona, uvedl, že údržba opěrné zdi je možná ze sousedních pozemků. Městský soud se pak touto otázkou zabýval z hlediska přezkoumatelnosti takové úvahy (v podrobnostech viz výše) a jeho výtky směřovaly především do nedostatečného odůvodnění rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, které, jak bylo uvedeno výše, tvoří s rozhodnutím správního orgánu jeden celek. Městský soud postrádal v odůvodnění uvedeného rozhodnutí mimo jiné zdůvodnění, o údržbu jakého druhu se případně může vzhledem k charakteru stavby jednat, nakolik může tato údržba ovlivnit poměry na sousedním pozemku a zejména, proč má prvostupňový správní orgán za to, že

stavbu je třeba umístit právě na hranici pozemku a jiné umístění není možné. Závěry správního orgánu v těchto otázkách nikterak nepředjímal, a proto také žalobou napadené rozhodnutí správního orgánu zrušil s tím, že tento bude povinen se jimi zabývat v novém rozhodnutí. Tvrzení stěžovatele o tom, že městský soud si na takové otázky odpověděl sám, proto Nejvyšší správní soud hodnotí jako toliko spekulativní a ničím nepodložené. Městský soud v žádném případě neposkytl žalobcům komfort třetího stupně správního řízení, jak se mylně domnívá stěžovatel, ale svým postupem právě této nežádoucí situaci předešel. V návaznosti na výše popsané proto Nejvyšší správní soud nepřihlédl k vyjádření architektonické kanceláře, neboť by tím předjímal budoucí závěry správního orgánu v této otázce.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky nejsou ve vztahu k napadenému rozsudku městského soudu důvodné. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s ust. § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítnuta.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, ale je naopak povinen zaplatit úspěšnému účastníku řízení náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Z obsahu spisu vyplývá, že zástupce žalobců, Mgr. Lumír Veselý, podal v projednávané věci vyjádření ke kasační stížnosti, soud proto přiznal žalobcům na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 7 069 Kč, která se skládá z částky 3 x 1680 Kč za jeden úkon právní služby – písemné podání soudu týkající se věci samé [odměna za jeden úkon pro jednu osobu původně ve výši 2100 Kč byla upravena podle ust. § 12 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále též „advokátní tarif“), tzn. snížena o 20 % a činí tak 1680 Kč za jeden úkon pro jednu zastupovanou osobu], a 3 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ust. § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Protože zástupce žalobců je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), byla k přiznané odměně připočtena i příslušná částka odpovídající dani (1 129 Kč), kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Tuto částku je stěžovatel povinen zaplatit žalobcům do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich zástupce Mgr. Lumíra Veselého, advokáta se sídlem Malá Štěpánská 9, Praha 2.

Z obsahu spisu dále vyplývá, že zástupce osob zúčastněným na řízení b) a c), Mgr. Lukáš Zscherp, podal v projednávané věci rovněž vyjádření ke kasační stížnosti, soud proto přiznal osobám zúčastněným na řízení b) a c) na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 3960 Kč, která se skládá z částky 2 x 1680 Kč za jeden úkon právní služby – písemné podání soudu týkající se věci samé [odměna za jeden úkon pro jednu osobu původně ve výši 2100 Kč byla taktéž upravena podle ust. § 12 odst. 4 advokátního tarifu, tzn. snížena o 20 % a činí tak 1680 Kč za jeden úkon pro jednu zastupovanou osobu], a 2 x 300 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s ust. § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Tuto částku je stěžovatel povinen zaplatit osobám zúčastněným na řízení b) a c) do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejich zástupce Mgr. Lukáše Zscherpa, advokáta se sídlem Lochotínská 18, Plzeň.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. července 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu